

карантинного бур'яну прийомами обробітку ґрунту, що дозволить підвищити урожай зерна культури на 5-9 ц/га порівняно з сівбою у більш ранні терміни.

1.4. Застосування своєчасного та якісного виконання комплексу робіт у системі обробітку ґрунту шляхом різноглибинного лушення стерні, після ранніх попередників.

1.5. Система основного обробітку ґрунту для знищення карантинного бур'яну в посівах сільськогосподарських культур включає: оранку, диференційовану по глибині в залежності від культур. Безвідвальне розпушення і, особливо, поверхневий обробіток викликають зростання рівня забур'яненості.

Після стерньових попередників необхідним є проведення лушення у післязбиральний період. Лушення необхідно проводити на глибину не менше 8-10 см у двох напрямках.

Подальший обробіток ґрунту повинен здійснюватися по типу поліпшеного зябу. Він включає повторне більш глибоке розпушення ґрунту на 12-14 см за допомогою культиваторів з плоскоріжучими лапами (КПЕ-3,8, КПШ-5 та іншими) або комбінованими знаряддями типу "Європак" (АПБ-6, АТ-6 тощо). Повторний обробіток проводять після масової появи нових рослин амброзії полинолистої, час якого в залежності від погодних умов може наступити через 15-20 днів після лушіння.

Повторне розпушення ґрунту можливо замінити внесенням гербіцидів системної дії, які здатні уразити підземні органи вегетативного розмноження багаторічників. Це можуть бути такі препарати, як Раундап, Арсенал, Діален Супер та інші. Заключною технологічною операцією системи поліпшеного зябу є оранка, яку проводять через 15-20 днів після останнього розпушення ґрунту чи внесення гербіцидів. У залежності від особливостей культур, для яких проводиться основна підготовка ґрунту, глибина оранки повинна становити: цукрові буряки - 28-30 см, інші просапні культури - 25-27 см, зернові, круп'яні культури та однорічні трави - 20-22 см.

Система підготовки ґрунту під посів озимих культур має бути спрямована в першу чергу на збереження вологи в достатній кількості для отримання дружних сходів озимини.

У паровому полі основний обробіток ґрунту може бути виконаний у вигляді оранки, за умови внесення органічних добрив, або ж чизельного розпушення. Глибина обробітку в обох випадках становить 25-27 см. Основний обробіток ґрунту під озиму пшеницю після багаторічних трав складається з оранки на 20-22 см, а після інших основних попередників - кукурудзи на силос і гороху, з дискового лушення на 6-8 см або мілкого безполицевого розпушення на 10-12 см.

1.6. Система догляду за чорним паром після соняшнику включає проведення пошарових культивацій, попередньо заборонованого рано навесні пару. В регіонах з недостатнім зволоженням глибина першої культивації повинна становити 10-12 см, наступних - із зменшенням на 1-2 см.

У регіонах із достатнім зволоженням культивації розпочинають з глибини 6-8 см, у подальшому, по мірі появи проростків бур'янів і ущільнення ґрунту, глибину другої збільшують до 10-12 см, третьої та четвертої навпаки зменшують

відповідно до 8-10 та 6-8 см. Першу культивуацію пару виконують культиваторами, які обладнані робочими органами для розпушування ґрунту, наступні - його підрізання.

1.7. Система передпосівного обробітку ґрунту під пізні культури, такі як соя, кукурудза на зерно і соняшник, включає вирівнювання поверхні ґрунту. Завершує підготовку ґрунту до сівби передпосівна культивуація.

1.8. Система післяпосівного обробітку ґрунту включає:

- у посівах озимої пшениці і ярих культур проведення їх боронування впоперек у фазі повного кущення культури пружинною бороною (БЗР-24) та під час весняного боронування;

- у посівах цукрових буряків, знищення бур'янів проводять боронуванням посіву легкими боронами, букетуванням та виконанням міжрядних розпушень та застосування проти бур'янів високоефективних гербіцидів;

- коткування ґрунту після сівби сої кільчасто-шпоровими котками та проведення досходового і післясходового боронування (від утворення першого до трьох справжніх листків у сої) легкими і середніми боронами уперек рядків. Міжрядні культивуації після появи сходів: перша на глибину 6-8 см, друга (через 10-12 днів) - 5-7 см;

- у посівах кукурудзи на зерно та силос боронування. Перше досходове боронування виконують через 3-5 днів після сівби по діагоналі або впоперек посіву із швидкістю 5-6 км/год. агрегатами з середніх зубових борін, а на ґрунтах важкого механічного складу - важких зубових борін, обладнаних для більш повного знищення проростків бур'янів дротяним клином або навареними сегментами від ріжучих ножів жниварок.

Друге досходове боронування середніми боронами проводять при швидкості агрегату не більше 4-4,5 км/год.

Боронування післясходове у фазі 2-3 листків культури виконують середніми боронами і за тієї ж швидкості, що й при другому досходовому боронуванні.

У подальшому амброзію полинолисту в посівах сільськогосподарських культур контролюють шляхом проведення міжрядних культивуацій (дві-три) під час листоутворення культури (3-5, 6-8 і 10-12 листочків).

Глибина першої культивуації боковими органами культиватора становить 6-8 см, центральними 10-12 см, відповідно другої - 5-6 і 8-10 см та останньої - 4-5 і 7-8 см. Для знищення бур'янів у зоні рядка застосовують борінки (КЛТ-38) та під час останнього розпушування - підгортальники (КПТ-52-53). При використанні останніх культиватори комплектують стрілочастими лапами.

Підгортання рослин кукурудзи проти бур'янів ефективне за умов їх висоти не нижче 35-40 см, а бур'янів, у тому числі амброзії, - не вище 7-8 см.

Досходове боронування посіву соняшнику проводять через 5-6 днів після посіву, впоперек його напрямку, із швидкістю 5-6 км/год., а за більш розпушеного ґрунту - 8-10 км/год., зубовими середніми боронами, за вологості ґрунту більше 18%, або легкими, при вологості до 18%. Післясходове боронування проводять у фазі 2-4 листків соняшнику в сонячні дні із швидкістю 4-5 км/год. Подальші міжрядні культивуації (дві-три) за допомогою культиваторів КРН-4,2 та КРН-5,6 знищують рослини амброзії, що залишилися

неушкодженими від часу боронування, та нові її сходи. За першого розпушування міжрядь їх глибина по центру повинна скласти 10-12, другого - 8-10, останнього - 7-8 см. Культиватори обладнують прополочними борінками (КЛТ-38) при міжрядному розпушуванні підгортальниками полиневого типу.

1.9. Система застосування гербіцидів передбачає внесення ґрунтових гербіцидів у ґрунт під передпосівний обробіток, а також обробку рослин у період вегетації гербіцидами післясходової дії.

Результат від застосування гербіцидів отримується за умов правильного визначення і врахування наступних факторів:

- відповідність фітотоксичного спектру дії препарату реальному або прогнозованому видовому складу наявних бур'янів;
- дотримання технології внесення препарату;
- врахування ґрунтово-кліматичних умов та визначених фаз розвитку культури і бур'янів.

Амброзія полинолиста найбільш чутлива до дії гербіцидів у фазі 2-4 листків.

У посівах зернових культур застосовують післясходові гербіциди Діален Супер, Лінтур, Лонтрел, Лонтрим та Прима. Для захисту кукурудзи - Лонтрел, Базагран, Банвел та Дікам Плюс. Використовують також ґрунтові гербіциди, такі як Харнес, Трефлан і Фронт'єр, у посівах соняшнику, сої та деяких інших культур для захисту від широкого спектру видів бур'янів.

Послідовне використання ґрунтових гербіцидів включає застосування Харнесу (3 л/га), Трофі 90 (2,5 л/га) або Фронт'єру (1,4 л/га) і додатково гербіцидів після сходових листової дії, а саме - 2,4-Д (1,5 л/га) або камбіо (2,0 л/га).

У посівах цукрового буряку під передпосівну культивуацію вносять Дуал Голд, краще у суміші з препаратами протидводольної дії, наприклад Ленацилом у фазах сім'ядолей культури і бур'янів, проводять їх обприскування комбінованими гербіцидами, такими як Бетанал Прогрес, Тріумф та іншими, до складу яких входять фенмедифам, десмедифам та етофумезат. Через 7-10 днів після появи нової "хвилі" бур'янів обробку повторюють одним із тих самих препаратів. Для посилення дії гербіцидів бетаналового ряду та проти амброзії до них додають карібу. В разі необхідності в післясходовий період ті ж препарати вносять у третій раз в баковій суміші з протизлаковими гербіцидами - Фюзиладом Форте чи іншими.

У посівах соняшнику, за його відносної стійкості до основних гербіцидів, що застосовуються для захисту цієї культури від бур'янів, максимальне очищення поля від амброзії необхідно проводити при вирощуванні культур попередників, захист яких здійснюється за допомогою високоефективних щодо бур'яну гербіцидів, а також поєднанням заходів хімічного захисту і обробітку ґрунту.

1.10. Комплексне застосування гербіцидів і заходів обробітку ґрунту в посівах кукурудзи і соняшнику під передпосівну культивуацію відповідно Харнес (2,5 л/га) та Трефлан (4,0 л/га) з подальшим проведенням міжрядного обробітку ґрунту з підгортанням рослин перед їх змиканням у рядках. Посіви кукурудзи обприскують Діаленом Супер (2,0 л/га) у фазі 3-5 листків, при цьому обробіток